

RADBODI BREVE CHRONICUM.

(Mabill. Act. SS. ord. S. Bened. tom. VII, pag. 267).

Anno ab incarnatione Domini 900 apparuit in A pestilentius est, diræ hominum adversus Deum
 celo mirabile signum. Stellæ enim visæ sunt un- se extolleantur tempestates. Hoc eodem anno,
 dique tanquam ex alto in horizontis imum pro- priusquam tamen Epactæ mutarentur, Folco Re-
 fluere circa poli cardinem, omnes fere inter se con- morum episcopus metropolitanus, et Zuentiboldus
 currere : quod prodigium secutæ sunt tristes rex interfecti sunt: ac non multis antea diebus ego
 rerum calamitates, aeris videlicet maxima intem- peccator Radbodus inter famulos sanctæ Tra-
 peries, crebique ventorum turbines, fluminum jectensis Ecclesiæ conscribi merui. Atque o uti-
 quoque terminos suos transgredientium, terribilis nam! cum eisdem æternæ vitæ consortium me-
 quædam quasi cataclysmi imago; et, quod his rear adipisci.

SERMO S. RADBODI DE S. SWITBERTO.

(Ex Boll. Act. SS. Mart. I, pag. 85).

1. Acturi, fratres charissimi, diem nostræ spe- B ab Anglorum provincia in nostros fines venisse
 cialis jucunditatis, in qua patroni nostri beatissimi probatur, scripta venerabilis Bedæ presbyteri profe-
 Swithberti sancta admodum commemoratio faci- rantur in medium, qui in Regestis Anglorum, inter
 enda est, oportet nos paratos esse ad omne opus cætera sic de hoc sanctissimo viro scriptura relin-
 bonum, promptosque habere animos; primo qui- quit.
 dem ad audienda legis divinæ mandata, postmo- 2. Tempore B. Willibrodi Trajectensis episcopi,
 dum vero ut, quantum possumus, ea factis exse- fratres, qui erant in Frieslandia verbi ministerio man-
 qui studeamus, et sic demum alios docere possi- cipati, elegerunt ex suo numero virum modestum,
 mus. Hoc enim fecit Dominus noster Jesus Christus, moribus et mansuetum corde Swithbertum, qui eis
 de quo ita scriptum est: *Cæpit Jesus facere et do- ordinaretur antistes. Quem ad Britanniam destina-
 cere* (Act. I, 1). Alioquin irrita et inanis nostra tum, ad petitionem eorum ordinavit reverendissi-
 erit doctrina, si ea quæ diximus, nihil agendo de- mus Wilfrid episcopus qui, tum forte patria pul-
 struamus. Nam quid prodest alicui, si bene audiat, sus, in Merciorum regionibus exulabat. Non enim
 et male agat? aut quid proficit illi, si alii viam pe- eo tempore habebat episcopum Cantia, defuncto
 dum ostendat, ipse autem in via morum errare quidem Theodoro, sed necdum Berthwaldo suc-
 non desinat? Nos igitur vestigia Redemptoris no- cessore ejus, qui trans mare ordinandus ierat,
 stri sequentes, quælibet bona libentissime audia- C ad sedem episcopatus sui reverso. Qui videlicet
 mus; audita vero dignis actibus compleamus, et Swithrecht, accepto episcopatu, de Britannia re-
 et sic per ordinem ad instruendos proximos acce- gressus, non multo post ad gentem Boructuario-
 dentes, consulamus eis rerum bonarum doctrinis rum secessit, ac multos eorum prædicando ad
 pariter et exemplis. Hoc ergo ut sive dilatione fieri viam veritatis perduxit. Sed expugnatis non
 possit, revocanda sunt nobis ad memoriam Patris longo post tempore Boructuariis, a gente anti-
 nostri, de quo supra diximus, opera: qui in om- quorum Saxonum dispersi sunt quolibet hi qui
 nibus quæ docuit, prius a semetipso auditoribus verbum receperant. Ipse antistes cum quibus-
 suis exemplum dedit, neque unquam in Ecclesia dam Pippinum petiit qui, interpellante Blithrode
 aliud faciendum dixit quam in quo ipse faciendo D conjugæ suæ, dedit ei locum mansionis in in-
 præcessit. Verum ut se imitari volentibus hoc sula Rheni, quæ lingua illorum vocatur *in*
 quoque manifestum fiat, facta ejus Deo placita, littore. In qua ipse constructo monasterio, quod
 omnique audienti satis necessaria in publico reci- hactenus hæredes possident ejus, aliquandiu con-
 tentur, quatenus ex eisdem plebs Christi ædifica- tinentissimam gessit vitam, ibique clausit ultimum
 tionem accipiat, ac de tanti viri gloriosis precibus diem.

3. Hæc igitur, quæ superius de hoc sanctissimo viro digesta sunt, Bedam commemorasse neminem ambigere credimus, nisi forte quampiam talem,

qui aliis vacans negotiis librum illum, ubi ea scripta sunt, aut non legit, aut certe legendo neglexit. Cæterum nos nequaquam dubitare debemus, virum istum in omnibus Christianæ religionis studiis fuisse exercitatum, utpote qui inter tam pretiosas Ecclesiæ Dei lucernas, quæ his diebus sive in Anglorum, sive in Galliarum gente mirifice coruscabant, ovium Christi pastor a sacratissimis ipsis ordinari promeruit. Nam nisi esset pastoralis exercitio pleniter instructus, nullo modo ejus custodiæ, tantæ gregis Christi copiæ crederentur. Porro nisi esset miles quodammodo veteranus, et in agone martyrii fortis et imperterritus, nequaquam in acie Christi summus tribunus, nequaquam primipilus legis divinæ constitueretur exercitus. Verum his allegorice prælibatis, moraliter quoque nos aperire oportet quæ sint exercitia, quibus inexpugnabilem istum militem præclarum fuisse non dubitamus. Quod quidem in Pastoralibus primo est demonstrandum, in quibus sive leo sæviens, sive lupo insidians, non modicum Christi ovibus detrimentum importat: ubi si pastor pervigil aut insidias caverit, aut rapinam fortiter resistendo excusserit, salvo grege ad caulas Dominicas remeabit. Si autem in quotidiano præcinctu positus arma nunquam deposuerit, sed vel de castris hostem repulerit, vel in campo aperte dimicans rite triumphaverit, intra sanctæ civitatis mœnia post hæc tutissime imperabit.

4. Quæ nimirum utroque beatissimum Switbertum fecisse non ignoramus. Nam dum in Ecclesia præsulatus officium gerens, fratres suos sive a deceptoris persuasionibus retraheret, sive a contentionibus publicis revocaret, quasi leonem ferocissimum, et quasi lupum callidissimum, a grege Dominico excludebat. Cum vero aut regum potentia pressos, aut qualibet principum crudelitate vexatos gladio verbi Dei scutoque fide a tyrannica persecutione defenderet, profecto tanquam dux egregius milites suos ad castra incolumes reduce-

bat. Itaque si nosse desideras quæ fuerint nostri hujus ducis in quotidianis congressibus arma, non ea fabrefacta, sed plane spiritualia cognosce. Neque enim erat ille oneratus ferro, sed potius fide, spe et charitate præcinctus; fundam David cum suo lapide tenens, et terribilem Philistæum in fronte percutiens, omnemque Israel a periculo mortis eripiens. Porro autem ne existimes illum hujusmodi arma unquam deponere esse solitum, isdem erat in pace ornatus quibus in bello stabat armatus. Semper erat humilis, semper mansuetus, et mitis, patiens in adversis, modestus in prosperis.

5. Erat quoque in pudicitia splendidus, in abstinentia strenuus, in vigiliis sobrius, in oratione stabilissimus. In judicio perorabat æqualiter, non personaliter; in compassione miserabatur humaniter, non tenaciter; alienorum non erat appetitor, sed propriorum largissimus erogator; vitium in homine acriter persequabatur, hominem vero familiariter amplectebatur. Sermo ejus ut mel dulcis, prædicatio ejus admodum delectabilis, convivium ejus spiritualibus ferculis plenum, contubernium ejus angelicum; mala omnia tanquam vena mortifera respuebat; bona omnia tanquam paradisi aromata diligebat. Postremo si velut quemdam epilogum facere volueris; totus ille erat perfectus, et totus erat Deo plenus. Hæc erant, fratres, patroni nostri beatissimi Switberti in adversis et prosperis arma: cum his in omni agone dimicabat, ac semper et ubique vincebat. Non enim erat illi colluctatio adversus carnem et sanguinem, sed adversus carnem et sanguinem, sed adversus mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritualia nequitiae in cœlestibus.

6. Agamus ergo gratias omnipotenti Deo in die solemnitatis hujus sacrosancti antistitis, orantes simul et postulantes ut, cujus vitam gloriosam prædicamus in terris, ejus patrocinio perfrui mereamur in cœlis. Amen.

SERMO RADBODI

DE VITA S. VIRGINIS CHRISTI AMELBERGÆ.

(Ex Boll. Act. SS. 10 Jul., p. 88).

1. Quotiescunque, dilectissimi fratres, sanctorum Dei memoriam ad laudem et gloriam nominis ipsius agimus, toties a peccatorum nostrorum sepulcris resurgimus. Reviviscit enim tunc quodammodo fides nostra, et rediviva innovatur dulcedine vox nostra per officia labiorum nostrorum (447), ac per hoc sit in nobis quod dicit Apostolus: *Renovamini spiritu mentis vestræ, et induite novum hominem* (Ephes. iv, 23). Quid namque est aliud

(447) Quæ sequuntur usque ad proximi numeri hæc verba, ecce autem occurrit, in editione Mabit-

male mori, in sepulcro, ac jacendo fetere, nisi peccatorum sordibus inquinari? Et quid aliud est ad hoc tumulo resurgere, nisi per confessionem et pœnitentiam ad vitam, qui Christus est, redire? Habemus sane hujusmodi mortis plurima in Scripturis exempla, quæ illos solet mortuos appellare, qui nunquam volunt a peccatis resipiscere; sicut est illud in Evangelio: *Sinite mortuos sepelire mortuos suos* (Luc. ix, 6). Neque enim ii qui cor-

lonii prætermittunt, substitutis punctulis quasi ad rem non spectent.

pora sepeliebant corporaliter mortui erant; sed cum essent scelerati, ac propterea mortui, sepeliebant eos quos mors corporis a vita subtraxit. Quocirca nos quoque mortis hujus detrimenta caveamus; quinimo de sepulcris vitiorum cito per gratiam Christi resurgere festinemus, ut cum ipso in æterna beatitudine vivere mereamur.

2. Itaque laudemus Dominum Deum nostrum in sanctis suis, eosdemque vicissim collaudemus et honoremus in ipso, quando quidem Deo et sanctis ejus servire, vere est vivere, atque in hoc omni tempore permanere, prudenter est laqueos delictorum devitare. Ecce autem occurrit nobis hodierna die hujus rei aptissimum tempus, in quo paradoxæ virginis Amalbergæ memorabilem vitam annua festivitate recolimus, quæ in hac peregrinatione Deo et hominibus gratissima existit, tum splendore geminæ pulchritudinis, tum etiam merito pudicitie virginalis. Hæc, cum esset primis orta natalibus et propter nimium corporis decorem omnibus amabilis, elegit se ornare virtutum gemmis potius quam vestibus pretiosis, vilemque se et despicabilem statuit humanis ostendere oculis, quo pretiosa atque honestissima conspectibus appareret divinis. Non auro utebatur aut margaritis, quia sciebat Christum sponsum suum non iis fuisse usum in terris; non purpuram diligebat aut byssum, quoniam non ignorabat propter hujusmodi multos demergi in abyssum. Non delectabatur rumusculis frequentie popularis, quia secretum locum noverat esse opportunum [amicum] mœroris.

3. Porro autem, iis contemptis, longe aliter factitabat; nam, pro cognatis et amicis sæculi, diligebat pauperes Christi; pro auro atque margaritis, ornabatur sententiis doctrinæ spiritualis; pro byssinis purpureisque vestibus, cinere et silicio utebatur; pro frequentia populari, quam penitus respuebat, in excubiis templorum Domini, circa sacra altaria orando et vigilando jugiter morabatur. Verum quomodo et quali ordine ad tantum disciplinæ celestis pervenerit summam non est silentio transeundum propter exemplum bonum, et propter meritorum ejus dignum narratione præconium. Erat quippe hæc pudicissima puella in hæreditate patrum suorum temporibus Francorum principum, quos quidem a Carolo Magno Carolidas possumus appellare, qui, ob multiplices victorias et admit-

tenda in Christiana religione studia, hic solus inter cæteros vocabulum promeruit, ut merito magnus et optimus diceretur.

4. Horum, ut dictum est, in diebus sancta et Deo placita virgo Amalberga, defunctis jam parentibus, in possessione, quæ ei secus Scaldam fluvium latissima ex progenitorum successione provenerat, cum unico fratre suo religiosissime com-

manebat, jejuniis et orationibus serviens die ac nocte, eleemosynasque plurimas et largissimas faciens cum maxima hilaritate, habens semper in memoria illud apostolicum: *Hilarem datorem diligit Deus* (II Cor. ix, 7). Cumque esset speciosissima usque adeo ut reliquas omnes sua pulchritudine superaret, propter honestissimi corporis prærogativam pene incurrit pudicitie detrimentum. Nam cum ejus opinio ad regem provincie, Carolum (448) videlicet, tunc temporis pervenisset, is, ejus amore continuo captus, coepit cum illa indesinenter de nuptiis per internuntios agere. Postquam vero sensit voluntatem suam a beata virgine, quæ se meliori sponso, id est Christo, devoverat omnimodis reprobari, quod blandimentis et potestate regia non valuit per insidias et quædam latrocinia clanculo nisus est attentare. At illa contra hæc omnia orationum clypeos et celestis armaturæ frameas ostendebat.

5. Quadam vero die, cum beatissima puella inter domesticos parietes sola resideret, psalmosque more solito caneret, puer familiaris repente per posticum irruit, proclamans et annuntians regem cum satellitibus suis adesse præ foribus. Tunc ipsa, nihil sui oblita, oratorium, quod domui adhaerebat, celeri cursu ingressa est, ubi se illico cum gemitu et lacrymis ad orationem prostravit, flebili voce obsecrans, ut eam Dominus de imminente periculo liberaret. Tum vero rex, nimium temerarius, post eam in oratorium intrans, coepit illi multis adulationibus blandiri, honoresque promittere temporales, quo vel suis eam persuasionibus acquiescere faceret. Verum illa sponsum quem elegerat nullo modo derelinquere volens, jacebat immobilis, et ita solo defixa ac si quibuslibet radicibus implicita teneretur. Postquam autem rex cuncta blandimenta (aniloquia) adhibuit, nihilque se proficere vidit, regiam auctoritatem veritatis in sævissimam tyrannidem, arreptaque ejus manu violenter illam foras trahere conabatur. Sed cum etiam ita nullus eum sequeretur effectus, tandem puellæ brachium fortiter excutiens, summaque vi torquens, fracto virginalis humeri osse quasi qui se vindicasset, abscessit.

6. Tunc illa, ut erat tenerrima, ob vulneris sui gravissimum dolorem, coram Domino aliquantulum quidem flevit; tandiu autem oravit, donec sponsum suum Christus adesset, eamque sanitate integra restauraret. Ex illa autem die nullum sæcularem passa est amplius amatorem, sed libere in sponsi sui Domini nostri Jesu Christi dilectione permansit. O felix commercium! O nimium prudens electio, ubi rex terræ pro Creatore cæli et terræ contemnitur, ubi Deus pro homine adamatur, ubi pro luto isto cælestes divitiæ conquiruntur! O beatissima virgo, si multum tibi sublimitas generis obfuit, aut male

(448) Hic clare exprimitur nomen *Caroli* quod plane aberat a codice illo quo usus est Mabillonius: at vero, quod supra dicebamus, non minus ad Martellum referri potest, quam ad Carolum Magnum, nam et ille æque ac alius fuit de stirpe Ca-

rolidarum, qui a Pippino originem ducunt. Neque obest quod dicatur *Rex provincie*, nam et alibi *Rex* appellatus est Carolus Martellus. Henricus *Carolus magnus* in versione sua flandrica exprimit, quæ ego in nullo codice latino reperire me memini.

magis tua spontanea dejectio, et carnis propter Deum contritio posuit? Si splendor tuæ pulchritudinis periculum incurrit, et contemptus regniæ majestatis peregrini te gloria coronavit. Si ad horam passio constrictavit, at tibi inde contubernium martyrum et requies sempiterna provenit. Ecce nunc omnibus que in hac vita desiderasti perfrueris, quoniam rex regum et Dominus dominantium concupivit speciem tuam, tuque, o augustissima regina, assistis a dextris ejus in vestitu deaurato circumdata varietate (449).

7. Nunc igitur in te fides, spes, charitas fulgent, humilitas regnat, patientia triumphat, virginitas candet, pudicitia nitet, prudentia discernit, temperantia moderatur, fortitudo superat, justitia judicat, atque, ut epilogum faciamus, virtutum omnium in te et a te militia continetur. Quamobrem in æterna beatitudine bona ineffabilia, non solum beatissimis oculis vides, et felicissimis manibus tenes, verum etiam reliqui sensus eadem felicitate fruuntur. Nam et beatis auribus celeste organum audis, et læto ore novum canticum canis, et venerandis naribus perennes modo delicias odoras. Itaque non erit ulterius quod tibi sollicitudinem pariat, vel quod anxietatem importet. Habes quippe gaudium absque tristitia, delectationem absque

(449) Hic sistit Mabillonii editio, suppressis duobus sequentibus numeris, forte quod ad historiam

A fastidio, securitatem absque formidine, pacem absque dissensione, dulcedinem absque amaritudine, satietatem absque defectione. Lux tibi sine tenebris lucet, munditia sine inquinamento resplendet; totam habes requiem, totam possides vitam, quæ nec lassitudinem pateris, nec morti succumbis.

8. Quid ergo melius? quid jucundius? Opes terrenas aut fortune rota subtrahit, aut conditio mortalitatis extorquet; thesauros vero cælestes ipsa sui perpetuitas oppido concupiscibiles facit. Hos tu, o beatissima virgo, cum angelis, propter cælibem tuam vitam: cum apostolis, propter fidem catholicam; cum martyribus, propter passionis constantiam; cum confessoribus, propter innocentiam sanctam; cum virginibus, propter specialem corporis et animæ pudicitiam, vere nunc, patriam tuam post limina, repetens, hæreditario jure participas, et gloriaris in sponso tuo Jesu Christo Domino nostro: per quem te oramus ac suppliciter petimus, ut pro nobis apud ipsum intercedere non desistas, qui te in hac mortalitate ita roboravit, ut regem terrenum castitatis gloria vinceres, et infernorum principem diabolum sanctitate præcipua superares, auxiliante ipso, qui cum Patre et Spiritu sancto gloritur Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

nihil conferri visi sint; nos nihil subtrahendum putavimus.

HOMILIA S. RADBODI DE SANCTO LEBWINO.

(Ex Sur. Vitæ SS. Suppl. 12 Nov.)

Sæpe contingit, fratres charissimi, ut inter epulas grata sit convivantibus fabulosa narratio, et oppressum eibus carnalibus animum quælibet ligamentorum persequatur esuries, dumque sui oblita mens, ad tempus ob repletionem corporis obsonium spirituale fastidit, magis appetat species vanitatum, quibus aures carnis oblectet quam doctrinæ cælestis dulcedinem, qua nauseantem animam vera et perpetua suavitate reficiat. Verum nobis in præsentī lectione multo aliter evenire, lætamur, qui quanto hanc solemnius aure carnis percipimus, tanto eam avidius in eo edamnis, atque id ipsum quod sumimus post venerandam esuriam satietatis opulentiam, post felicem satietatem, redivivam esuriam in nobis creare non dubitamus. Itaque, ut manifestius eluceat, quæ (ut dicitur) cupedia spiritualibus famelicis hoc narrationis genere promittantur, ponantur jam super cælestem mensam fercula deliciis omnibus hujus sæculi gratiora, ex quibus suavissimas vitæ perennis epulas capientes, tam jucundæ refectionis auctori Deo gratias referamus, qui per singulos annos dulcissimi convivii participatione nos elementer exhilarat, dum beatissimi nobis Lebuini memoriam, annua natalis sui festivitàte, tanquam panem ange-

C lorum ex ipso pietatis suæ cophino prolatum representat. Quod dum devote vescimur, salubriter esurimus, copiosissime pascimur, hilariter exultamus. His consequenter adjungitur habitudo mentis pulcherrima, fortitudo invicta, salus continua, contemptus mundi, appetitus cælestium, desiderium futurorum. Quo circa oportet nos perpendere, fratres quantæ sint deliciae quæ porriguntur, ut easdem sumere avido corde non differamus: quibus repleti nulla formidemus machinamenta hostium, nullo terreamur grandine sæculorum tempestatum. Atque, ut hoc divina miseratione assequi valeamus, hujus nobis sanctissimi viri exemplum sufficere posse credimus, qui inter adversa mundi et prospera, sævientis fortunæ impetum, quemadmodum turris Sion, et porta Jerusalem præsidio angelico defensa, recussit, cassatisque ictibus machinarum in sempiternæ fidei soliditate persistere meruit. Ad tantam vero perfectionem quibusdam bonorum naturalium gradibus ascendit, quibus quasi scalis evectora terrena transiliens, cælorum alta feliciter penetravit. Denique in infantia sua Deo et hominibus charus existit: cumque esset ingenio docilis, animo mitis pauper spiritu, meritis dives, viris probatis certatim

adnitentibus habitum religionis assumpsit, in quo ita Christo et Ecclesie suæ devotus affectus ut cœvos suos litterali sagacitate, præcederet majoribus officiosissime pareret, perfectorum imperiis tanquam a Deo datis vera humilitate præditus acquiesceret. Porro in pueritiæ annis, morum honestate sectatus est venerandam senum canitiem, innocentis vitæ simplicitatem, doctrinæ cœlestis eruditione componens. Pubertatis autem spatia, non lascivientis animi voluptatibus effeminavit, sed potius rigore frugalitatis, et jugi laborum exercitio, rebellionem juvenis edomuit, castigans corpus suum et in servitum redigens, ne forte, cum aliis prædicaret, ipse reprobis efficeretur. Hujus siquidem philosophiæ nobilissimos professores, multos in sancta Ecclesia esse sciebat; inter quos felicis memorie Willibrodum atque Bonifacium pontifices in vineæ cultura Dominicæ apprimè laborasse audierat, ideoque animum Deo placitis operibus exercebat, ut quos habuerat in Christianitatis proVectibus sociasset Patres, eosdem haberet in æterna felicitate consortes. Enimvero quia tantorum familie Christi luminarium sacra mentio nostris relationibus, ac si quidam venerandæ lucis radius, illapsa est intermisso paululum superiore stylo, viros non sine mentis alacritate memorandos, dignis laudum præconiis ad honorem Dei, prout possumus, extollamus; ut Lebuino nostro tanto crescat altior gloria, quanto se præcedentium probabilior fuisse dicatur vita: quando quidem nullis diverticulis ab eorum tramite declinavit, qui tantorum vestigia ducum summis nisibus fuerit exsecutus. Quapropter, cum illorum religiositas exprimitur, iste laudatur; cum horum studia prænotantur, iste totus depingitur; cum illorum præliandi adversus potestates aereas certamina referunt, hujus triumphus evidenter exponitur. Atque ex hujusmodi conjecturis facile colligitur memoria priorum vitam illustrari sequentium: et augeri filiis honestatem, cum eosdem Patrum gloriose viventium fulcit auctoritas. Viros igitur, quos præmisimus, sanctos admodum fuisse non dubitamus, quorum alter confessione, alter martyrio in comitatum Agni suscipi meruit, habentque nunc hæreditatem cum Christo, qui in hac vita nunquam passi sunt separari a Christo. Hos certe nobis imitabiles divina pietas condonavit, ut quem deterret a gladio manus violentæ carnificis, magnum Willibrodum in divinæ pacis quietudine Domino laudabiliter servientem, si possit, se equiparet; qui autem se agonistis comparabilem existimat, sanctum Bonifacium fuso pro Christi amore sanguine subsequi non formidet. Quod si defuerit peremptoris atrocitas, ipse sibi manum divina rumpheæ perarmet, ipse sibi spiritualiter, et persecutor efficiatur, et martyr, dummodo aut unius in pace munditiam, aut alterius in carnificio adipisci non negligat palmam. Sed his summatenus memoratis, repetenda est nobis historia, quam paulo ante nos omisisse perscripsimus: quæ tamen penitus omissa non est, quia subinde se inter cætera animo

A huic semper inhærente opposuit affectus distantis, nescio qua dulcedine delibutus dum superiora componeret reliquorum quidem digitis, Libuini autem jugiter corde conterunt. Sane quia de illo impri-
 mis scriptitare decreverat, licet viros pretiosissimos repente in medium proferret, ab hujus tamen intuitu cogitantis intentio submoveri non potuit: quoniam bona quæ de ipso dici queant ultro se offerunt, quæ si quis omnia exponenda præsumeret, Tullianæ, Plautinæve eloquentiæ floribus indigeret. Beatus igitur Lebuinus inter feros et semi-barbaros hominum mores constitutus, agni innocentiam retinebat, memor Dominicæ vocis quæ dixerat, se apostolos sicut agnos inter lupos missuram. Nec viro sancto defuit serpentina prudentia, dum si quis capiti suo, id est Christo, injuriam facere pertentaret, ille pro eo totum corpus indubitanter objiceret. Unde factum est ut in virtute Altissimi, ad divinum caput membra connecteret, utpote ut qui se inter ista medium quasi charitatis viscarum inserebat, infimoque summis copulans, infirmitatem humanam dignitati angelicæ cœquare studebat. Sapiens plane architectus, qui cœlestem ædificans domum, petram in fundamento locaverat, ne furentibus ventis, ne procellis æstuantibus, postremo ne impugnata totius adversitatis machinis virtutum consignatio læderetur. Petra autem erat Christus. Age ergo quisquis hæc audire desideras, num tibi quidpiam videtur aut illa connexionione salubrius, aut ista firmitate solidius, dum quod ibi copulatum est, nulla resolutione laxatur: quod hic fundatum est, nulla tempestate subvertitur. Quod si forte cuilibet monstruosis fabulis aurem accommodare vacat aut placet, invisum se veris relationibus hujusmodi vanitate demonstrans, poetarum deliramentis incumbere poterit, qui usque adeo præstigiosis figmentorum imaginationibus dementati sunt, ut ne ipsa quidem, quæ interdum esse falsissima asserebant, falsa esse cognoscerent. Nos de sancto Dei Lebuino nihil mentitos esse testem habemus Ecclesiam, quæ hujus beneficiis cumulata quam grandis apud Divinitatem meriti fuerit, crebris remediorum proverbibus confitetur. Cui quidem ea quæ de illo dicimus grata fore judicio est, quod legenti tantus assistat populus auditorum, ut compressum multitudinis etiam hi pertimescant, qui in tuto loco stare videntur, vixque in digressu aliquis inveniantur, qui non Deo gratias referat pro eo quod se patrocinium Lebuini audisse pariter et sensitse commemorat. Unde nobis adhuc vel pauca locuturis arbitramur neminem succensurum, quippe cum Spiritum Dei in ipso templum ædificasse, atque id sibi habitabile fecisse procedens sermo declamet. Id ipsum vero inter matutinas laudes (ut credo) cantabitur, sed in lectione omitti non debuit, quo utriusque vocis ministerio quanti apud nos habeatur vir in Christo amabilis accipiat commendatum. Quod autem præmittitur tale est Spiritus Sanctus (ut ait Scriptura) in corde viri justus habitat. Nam templum ipsius est anima ab

quitate aliena, in quo non carnalis victi-
itur, sed spirituales hostiæ offeruntur :
si sola emundatio corporis, sed et remis-
peccati et abolitio perpetuæ mortis. Hoc

templum dici et esse meruit beatus Lebuinus,
cum præstante Domino a criminum fieret contagio
mundus, per eum qui vivit et regnat in sæcula
seculorum. Amen.

RADBODI CARMINA.

I.

EPIGRAMMA AD SANCTUM MARTINUM.

[*Batavia sacra*, p. 121.]

ore mihi, Martine habitator Olympi,
non misero sis pius ore mihi (dum
quæso, manum ne me trahat ecce profun-
naufragium, porrige, quæso, manum.
t umbra necis, nunc mihi proximus adsis,
t mis tristis, imminet umbra necis.
e tenebris, et diris subtrahere flammis,
or lucis, eripe me tenebris.
que redde polo, regnum quo permanet agno,
terit cælo, me quoque redde polo.

II.

PHIUM, SIVE ENCOMIUM DE VIATICO CHRISTI.

[*Abill.*, Act. SS. ord. S. Bened. t. VII.]

te, Christe Deus, sitis atque videndi
modo carnales me vetat esse dapes.
i te vesci, te potum haurire salutis,
is ignotas tu cibus esto viæ.
i longa fames errantem ambesit in orbe,
satis vultu, patris imago, tuo.

III.

ARMEN ALLEGORICUM PRO S. SWIBERTO.

[*Apud Boll. Mart.* 1, p. 86]

va Swibertus Francos lustravit et Anglos,
clarum fidei lumen utrisque daret.
nos adiit cultor memorabilis agros,
raret Christi semen amoris ibi.
sili ac vacuo Fresonum defuit arvo,
i novi fecit germinis esse ferax.
ia transierat veterum nox cæca malorum,
cal et veri solis adesse dies ;
na radiis perfundit mitibus orbem,
ala consumens, sic bona clarificans ;
tus, qualisque nitet sol iste per horas
nas, sacre plebis apostolicæ l
r his nimios sese flagrante colores
it, ut qui illis flammea corda dedit :
t : quod gladios sic contempserat minaces,
at seu lethi dulcia jure sibi.
nim validus cordis fervebat ab ara,
s qui testæ fecerat esse pares.
ad illati vim vulneris omne rigebat,
ne resultabat cæstibus icta cutis,
ista silex ligno percusso tenello,
adamans modica cum temeratur acu.

A Stabant attoniti sua per tentoria reges

Mirantes galea durius esse caput :

Et catafractatis contradere pectus inermes

Nil veritos stricto scilicet ense premi.

Cumque per ambages traherentur bella ; quis inquit

Hic rigor aut duræ tanta cupido necis ?

Audi torva tigris, leo frendens rictibus audi,

Juncta quid his referat cum ratione fides

Sol, cujus radiis totum perfunditur orbem

Diximus, hunc Christum noveris esse Deum :

Lucentem de luce Patris, de Patre calentem

Æque flagrantem, vique, modoque pari.

Horum is perpetuo mentes accenderat igni,

Noxia quæque cremans, seria cuncta fovens.

Quo velut ambusti, testæ nihil flexille instar

B Duruerant, hostes instar et arma virum.

Unde nec adversis flecti potuere nec illis

Terreri effusis barbaro ab ore minis.

Nunc regnie gaudent, celsaque ex arce potentum

Calcantes curvant colla superba sibi.

Est igitur calor iste bonus, quem toti comitantur

Divitiæ, virtus, palma, corona, potus.

Hoc certe nostras veniens Swibertus ad oras,

Undique perfusus flammens intus erat.

Unde nec horrendos, aderant si forte, Cyclopes,

Harpyasve truces, monstra nec ulla pavens ;

Signifer insignis securus quolibet ibat,

Jure triumphali laurea sarta gerens.

O felix miles, solitus qui credere nunquam

Marti, sed Martem vincere semper eras !

C Quæ tibi pro meritis reddemus carmina tantis ?

Quasve tibi laudes tibia nostra canet ?

Nonne tuas modulis oblectat dulcibus aures

Orbibus aplanis obvlus empÿreis ;

Mundus ubi adversos cum præcipitatur in axes,

Atque parallelis cursibus astra fremunt,

Vera apud æthereos reboat tum muslea cyclos

Omni canens, numeris et comitata suis,

Usque adeo crescens ut plusquam nete resultet

Ter quoque, sive quater, bis diapason agat,

Qui sonus humanos longo dyastemate sensus

Præterit, ac superis nobile chroma canit ?

Hic tibi suavisonum pangit, vir sancte, melodum,

Quod duo tresque canunt, quatuor, octo, novem.

Addo aliud, quod nemo valet sub sole mereri

Is nisi forte tibi par sit in arte boni.

D Angelici cœtus decies centena chororum